

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul IV. No. 163

Constanța, Duminică 26 Maiu 1896

20 bani număr

Stabilirile în Dobrogea

Încă din anul 1889, în revista *Dobrogea* și mai târziu în colonele acestui ziar săptămânal, ne-am silit îndestul a desvolta vederile noastre în cestiunea colonisării provinciei. Susțineam favorisarea elementului românesc de peste hotare, din Transilvania și Banat, unde există o supra creștere de populație, pe care, dacă nu o primim noi, o înghite pentru tot-deauna oceanul slav ce ne înconjoară de toate părțile: Serbia, Bulgaria, și Rusia, unde românii de sub cîstele nordice ale Carpaților au ajuns până sub pîelele munților Caucazieni.

D. P. P. Carp, fost ministru al Domeniilor, pentru puternice rezerve politico-economice dezvoltate în răspunsul ce a dat interpelării d-lor deputați Bratașan și Ioan Gradiștean în ședința Camerei de la 17 Martie 1893, a luat la 27 aceeași luna o decizie, prin care, în vederea rarimii populației și a multor moșii ale statului scose în vin în județele Braila, Ialomița și Covurlui, puneă ore-care piedica emigrării în Dobrogea, din ateste trei județe.

De la această decizie, de un ordin superior, până la aplicare, autoritățile administrative, potrivit firei lor înăseute, scrupuloase, prepucelnice și banuitoare, stăpânite pîele gândul de a face din Dobrogea un eden de delicia și liniște, — scrupule pe cari nu le-au avut colonizatorii Americii — au născocit fel de fel de condiții noi, pe lângă lege, pe cari le-au

cultivat până a cere tuturor celor veniți aci certificate de tot felul: de moralitate, de plata darilor, a datoriilor, prestațiilor, ca numai posesii pîmînt, de lapădare de suditeață, de tragere la sorți etc. etc.

Cu toată rezerva noastră, am fost siliți a interveni adese-ori. Eata ce scriam în număr de la 1 August acel an:

„Pîele ca n'ar fi trebuința de atîtea formalități pentru românii în țara lor, dar ca se fie în regulă, sa pîele cumpăra pîmînt, locuitorii stabiliți de fapt în Dobrogea de mai mulți ani, sunt siliți a cere *stabilirea formală*. Consiliile comunale acorda cererile și trimit deciziunile spre aprobare. La mijloc intervin însă porunci, cari cer fel de fel de informații asupra indentității petiționarilor, ceea-ce întârzie, adese de geaba, soluțiunile cerute.

„La aceste informații complimentare, dacă d. ex. e nevoie a se ști timpul în care suplicanțele sau suplicanții sau aședat în comună, — tot-deauna, fără nici o excepție — cuvîntul de *aședat* e înlocuit, în limbajul oficial, cu acela de *oploșit*, chiar când suplicantul s'ar numi Neacșu ori Șerban, și ar avea o poziție ore-care în societate, ... par'ca Dobrogea ar fi o moșie pe care s'ar pripăși o vită a tatsău unui pîmoșnic.

Scriind acel articol, regam pe d-nul Colonel Chirișescu, prefectul județului, — directorul prefecturii Arghiropulo puneă rezoluțiunile — a șterge din dicționarul administrativ acest cuvînt de origine Pasvantoglicească, și terminam prin a ne pune la dis-

poziția țaranilor din județ, pentru ori-ce miserie li s'ar face relativ la stabiliri.

Vecsațiunile de tot felul ale diferiților agenți administrativi pe de-oparte, iar pe de alta silnica voința a unor consilii comunale, pe unde ele sunt compuse de streini de naționalitate, ajunsesera de neînvinși pentru indivizii singurateci și ore-cum mai streini, cum pot veni românii de peste hotare. Ne aducem aminte, într'un sat nemțesc din județul Tulcea, a trebuit sa fie bătăe sângeră și intervenire armată pentru a se putea stabili acolo câți-va români.

Fără a contesta necesitatea autorisărilor de stabilire, pentru Dobrogea, am fost tot-d'auna contra abuzului de formalități, mai cu seamă când e vorba de plugărit ce trebuie sa populăze și sa româneze această provincie.

În sensul acesta, d. Ion M. Râmcean, membru în comisiunea de parcelare a pîmînturilor din Dobrogea și șeful inginerilor parcelatori, perfect cunosător al țintei ce urmăresc legiunile speciale ale Dobrogei, a dat ministerului de interne o petiție, în urma careia d-l ministru Stolojan a dat la 16 curent un ordin prefecturilor Dobrogei, din care estragem de-o-camdata următoarele pasage:

„Este adevărat ca al. 2 de sub art. 9 din legea pentru organizația Dobrogei prevede ca: streini nu vor putea sa și așede domiciliul în Dobrogea fără autorizarea administrațiunii; această dispozițiune nu vizează însă de cîl numai pe streini de naționalitate iar nu și pe românii streini de localitatea Dobrogei și nici odata nu

s'a putut înțelege alt-fel acest text de lege în aplicațiunea lui.

„Mai mult încă, art. 13 din aceeași lege îngăduie categoric tuturor Românilor și celor îndrituiți prin art. 7 din constituțiune să cumpere imobil rural în Dobrogea și este de sine înțeles ca acest drept nu putea să fie știrbit prin neingăduirea stabilirei domiciliului la localitatea însăși a noului proprietar eventual dobândita.

„Nu se înțelege dar, ca administrațiunile celor 2 județe din Dobrogea să putut vr'o dată disputa, în fața textelor precise de lege mai sus pomenite, locuitorilor români de dincăce de Dunare stabilirea lor în comunele din județele Dobrogei și a'i sili tot-o data a se reîntorcede la vechiul lor domiciliu“.

Înainte de acest ordin, actualul prefect a luat dispoziții serioase în privința stabilirii, asupra cărora ne-am pronunțat și în numărul trecut.

În urma tuturor acestor dispozițiuni, credem că s'a pus în fine o ordine temeinică în chestiunile de stabilire și nu vom mai avea prilej să semnalăm reclamații ca până acum.

De la Comună

În ședința Consiliului comunal de la 3 Mai s'a acordat un credit de 164 lei pentru plata unor medicamente la Spital; s'a decis închirierea unei barace prin bună învoială; s'a respins cererea d-lui Al. Christea de a construi o magazie de scânduri; s'a fixat la 8 lei pe zi diurna delegatului contribuabililor pe semestrul Ianuarie 1896; s'a fixat epoca începerii și terminării verificării măsurilor între 15 Mai și 15 August; s'a decis a se da d-lui fost arhitect comunal d. A. Lintz, un certificat de data stabilirei în oraș și faptul căsătoriei sale aici; s'a aprobat 5 state de scăderi pe anul 1895—96.

În ședința de la 7 Mai s'a decis vânzarea unui loc înfundat de 40 mp. cu 8 lei metrul d-lui Stefan Dimitriș pe strada Marcu Aureliu; s'a numit o comisiune, compusă din d-nii consilierii

P. Grigorescu, Papaianopulo și Șerbănescu să întocmească noi condiții pentru arendarea moșiei comunale; s'a decis liberarea unor terenuri de proprietate pentru locuri vândute mai multor persoane; s'a decis a se percepe taxa de 250 de vagonul intrat pe linia magaziiilor cu diferite mărfuri, afară de cereale; s'a numit o comisie compusă din d-nii P. Grigorescu, P. Penciof și Șerbănescu, care să verifice titlurile, în virtutea cărora se deține grădina de pe strada Comercială, unde a fost mai înainte cimitirul musulman; s'a hotărât, după insistența d-lui consilier Grigorescu a se prăși plantațiile din nordul orașului și din dosul Diviziei.

Banca agricolă

Direcția acestei bănci publice bilanțul pe operațiunile efectuate de banca în cele dintâi patru luni ale anului curent serie *Curierul Financiar*.

Rezultatul pentru aceste patru luni este un beneficiu brut de 215826 lei, care împreună cu soldul raportat din anul trecut de lei 16461, dă un total de beneficiu brut de 232287 lei. Din acest total scăzând cheltuielile în suma de 84612 lei ar rămâne un beneficiu net de 147673 lei.

De vom reținși și din această sumă de 147673 lei reprezentând 10 la suta pentru fondul de rezervă, ar rămâne o cifră de 132907 lei, care asigură pentru anul 1896 distribuția unei dividende de 6 la suta.

Față de această situațiune care promite a fi și mai strălucită până la finele anului, calculatorii competenți găsesc la cursul de 206 lei al acțiunilor acestei bănci este nemeritat și că valoarea reală a acțiunii cu un venit de 6 la suta se poate estima la minimum 350 lei.

Nu e de mirat dar de a vedea în curând aceste acțiuni, care au fost mult timp neglijate, recucerind pierderile încercate.

Mai este încă de observat că administrația băncii se îmbunătățește pe zi ce merge, în ce privește mai cu seamă cercinul său exterior. Ast-fel vedem că ea a înființat sucursale proprii cu dreptul de a face avansuri pe produse în magazinele Băncii la Brătia, Constanța, Calărași, Măgurele, Giurgiu și Galați și că în curând se vor mai înființa asemenea sucursale la Oltenița, Corabia și Calafat.

Toate aceste sucursale sunt înființate, fără sarcini pentru Banca Agricolă, ci numai prin acordarea unui mic comision ce li se acordă asupra câștigului realizat de fiecare din ele.

Activitatea acestor sucursale servă admirabil interesele agriculturii și în același timp ale băncii.

Rămura aceasta comercială a agriculturii, bine cultivată după cum e proiectată, va ajunge în scurt timp a concentra, toate gâgiriile de cereale în mâinile băncii fără alte formalități decât depunerea produselor în magazinele băncii rămânând ca anual gâgiriile pe recolta în picioare la domiciliul imprumutătorului să îndeplinească actele de ipotecă.

Simplificarea aceasta de operațiuni are o mare însemnătate și va da de sigur o mare dezvoltare afacerilor

INFORMATIUNI

Un eveniment de cea mai mare importanță în stat s'a petrecut zilele acestea în capitala țării.

Mitropolitul Primat al României, ales în această calitate de colegiul cel mai înalt, compus din toți deputații și senatorii țării, împreună cu toți arhiepiscopii din care se compune Sfântul Sinod al Bisericii Autocefale Române, și numit prin decret regal, a fost demis din această înaltă funcțiune prin sentința dată în Sfântul Sinod de 12 Arhiepiscopii. Sentința de osândire a fost executată cu forța publică, care a isgonit pe Mitropolitul Ghenadie la Mănăstirea Căldărușani, unde a devenit simplu monah.

Ori-câtă vină ar fi la mijloc, ne pare grozav de straniu, ca 12 Arhiepiscopii să potoa strica ceea-ce a făcut M. S. Regele împreună cu toți reprezentanții țării.

Caveant consules!

D-l Prefect Quintescu indispus de câte-va zile din cauza unei răceli, se află acum mai bine.

Ciobanul Ion Mitrea din Ghelengek, originar din Transilvania, a picat mort în ziua de 21 curent în hanul d-lui Nița Popa de pe strada Mangaliei, înainte cu o oră de plecarea trenului spre Cernavoda, unde era să meargă la spitalul județian, bolnav fiind de mai multă vreme.

Zidul C. F. R. din lungul aleei după strada Carol I și șirul de porți lipite de dânsul, au început a infecta împrejurimea, că face imposibilă circulațiunea pietonilor pe această alee plantată cu destule sacrificii de comună. Ar fi timpul să se execute deciziunea de atâtea ori repetată a consiliului de

hygienă, care a dispus dărîmarea aceluia zid și retragerea de la stradă a privatelor, după cum dispune și reglementul comunel.

Constatăm că cele mai rebele și mai refractare la ori-ce dispoziție salutară au fost tot-deauna autoritățile, și în special Direcția căilor ferate locale.

În Braila a eșit un svon că puterile reprezentate în Comisiunea Dunăreană ar fi protestat contra reconstruirii portului Constanța.

Svonul va rămănea svon, lucrările portului merg înainte de și cam încet din cauza micimel salariilor ce se acordă lucrătorilor, numai de 18 bani ora de muncă.

Recolta în Dobrogea promite a fi bună anul acesta. În urma ploilor din primele zile ale lunel, care a fost generală, câmpul este foarte vesel peste tot, mai ales în Județul Constanța, ale cărui terenuri nu sunt așa de sleite ca acele ale județului vecin.

Grânele de toamnă sunt rari pe alocurea, pe unde au fost semăntate târziu; porumburile au răsărit foarte bine și sunt destul de vesele ca și ovezele, inurile și grânele de primă-vară.

În județul Brăilă semănăturile de toamnă ca și cele de primă-vară par mai gălbînite și mai buruenite, probabil din cauza sărăcirii pământului.

Între Faurei și Fetești sunt mult mai frumoase și mai asigurate, pe alocurea de toată frumusețea, aproape să dea spicul grânelor. S'a vădit un lan de rapiță deasă, înaltă și puternică. Porumburile sunt admirabil răsărite, fără burueni. O lume întreagă e în plină prășilă.

Plantațiile Statului de la Hagieni, pe Bărăgan, n'au reușit de loc. Pe o lățime de 20 stâlpi de telegraf și 1000 metri lungime nu se ved de cât câte un fir de salcâm pipernicit, la distanță de 100 și 200 metri depărtare. Pecat de atâta pământ jertfit împăduririi. Ori ce muncă și cheltueală e de prisos. Fără prășitură nu se va putea obține nici într'un cas, ori câtă cheltueală s'ar face, de cât niște tufșore pipernicite. Cine n'a învățat economia în Silvicultură, ducă-se la Monumentul moșului Alexandru din Brăila, să învețe cum se face o plantație de salcâmi și oțetari și cum ea devine o pădure ce atinge nuoril din înălțime.

Plantațiile de sălcil din ambele laturile ale digului liniei ferate, între Borzești și Dunăre, sunt de o înfrățire

nemai vădită pe marginea apelor. Niste beșicure dese, multe la număr, scurte și subțiri, înfipite, poate de un decimetru în pământ, strâmbe în sine și strâmbate în toate părțile, 75% uscate deja, nu costat nu știu câte dect de mil de lei, câte 30—40 bani beșicurei, când ele nu fac un ban.

Ar fi trebuit să știe d-nii inginerii dirigenți ai lucrărilor, că nu e dat tuturor să facă ceea ce face ultimul țeran de pe marginea gârlelor: să planteze sălcil, — că ovreii autreprenor de plantații nu poate fi pom, nici salcia om

D-nii Doctori Locotenent-Colonel V. Dimitrescu și Maior Achile Zissu au fost înaintați pe ziua de 10 Mai, cel dintâiu la gradul de Colonel, și cel de al doilea la gradul de Locotenent-Colonel. Felicitările noastre cele mai sincere.

D-nul Doctor Zissu e proprietarul unui frumoase casă în orașul nostru.

Ne felicităm că va rămăne tot-deauna printre noi.

Într'unul din numerile trecute confratele din București „Voinea Națională” anunțind hotărîrea consiliului comunal în privința *vendărei loturilor de case*, a șis că ele vor fi distribuite la „cetățenii români”.

Un amic atrăgându ne atențiunea asupra acestei anunțări, ne cere și părerea noastră în această privință. Etă-o: Când au venit în acest oraș Tătarii din Crimea, guvernul turc le a dat gratis toată mahalaua de la strada Gărei în sus, pe malul mării, paroni-se câte 800 de arșini patrați de fie-care familie, fără să se fi putut bucura de această favoare restul populațiunii locale, carea avea deja sau n'avea casele lor de locuință.

Casul ni se pare absolut identic. Municipiul Constanței simțind trebuința a da locuri de case cuprețuri fixe, va trebui să prefere pe români: 1-in fiind-că ei n'au de loc asemenea locuri și al 2-lea fiind-că se cuvine ca și românii să potă locui în portul maritim pentru care România face sacrificiul de atâtea milioane.

Aceasta este părerea noastră și astfel vom lucra.

De la Port

Lucrările în port merg foarte încet. Causa nu pôte fi de cât prețul de nimic de 18 bani pe ora de lucru la terasamente, care e absolut nesuficient pentru traiul unui muncitor în Constanța. Ar fi bine ca d-nii autreprenori să nu uite de lucru, că în timpul muncilor

agricole ce încep pe la 15 Iunie nu va mai găsi absolut nici un lucrător. La câmp se plătește cel mai puțin 3 lei ziua, inclusiv mănecarea, și aceste lucrări durează până la Octombrie, când recolta e abondentă, după cum se anunță anul acesta.

Se pare că serviciul medical al lucrătorilor din port și de la Canara nu funcționează după cum ar trebui la o întreprindere mare ca a lucrării portului. Peste vară de sigur că spitalul comunal numai de 24 paturi nu va fi suficient spre a putea primi pe toți bolnavii orașului, al drumului de fier, al fabricelor, și al autrepriei portului. Ar fi bine ca d-nul autreprenor să ia din vreme măsurile necesari.

Asupra lucrărilor din port un bătrân și experient inginer a făcut observația că unde actualmente se fac umpluturile de pământ, mai bine s'ar face adănciri, spre a ținea portul viitor la adăpost de vânturi, pe când așa cum se face acum toemal să fasă în fața vânturilor celor mai violente de la Nord-Est, ceea-ce va aduce mari pagube portului în viitor.

Supunem observația la atențiunea celor în drept.

În portul Brăila se liberează muncitorilor din port un fel de certificat constatând calitatea lor de muncitori. Ar fi bine a se introduce și aici această movețiune cel puțin s'ar cunoște pe viitor adevărații muncitori speciali al portului, și nu vor mai fi primiți la lucru toți diuășii și muncitorii streini veniți aci vremelnicește.

Tarifa de premii pentru grindină la societatea mutuală „Unirea” s'au fixat pentru Dobrogea în anul curent după cum urmează:

Tote moșiile din plățile: Constanța, Mangalia, Medgidie, Silistra-Nouă și Traian sunt considerate de clasa I, tarifa cea mai mică, pe când cele din plasa Hârșova și tote cele din județul Tulcea sunt considerate de clasa a II.

Premiile de plată la clasa I sunt: La porumb lei 0.50, produse în pae 1 lea, rapiță 1.50 și leguminosele 2.50; iar cele de clasa II după aceeași categorie, lei: 0.80—1.25—2.00—3.00 leguminosele, la fie-care sută de lei asigurată.

Pe lângă aceste se mai percep: 1 leu la mia de lei asigurată pe bani gata și 1.50 pe credit ca cheltueli de administrație; taxa de 2—4 lei pentru poliță; 5 la sută asupra contribuțiunii, ca fond de rezervă, și 50 bani timbru la sută de lei premii.

Agenciă în Constanța: strada Gărei No. 13 la d. Petre Grigorescu, consilier comunal.

Publicitatea Ziarului „Constanța”
în Constanța

<p>Abonamentele: In țeară pe un an 10 le pe 6 luni 6 » Pentru străinătate se adăugă portul</p> <p>Se plătesc înainte</p> <p>Un număr . . . 20 bani Un număr vechi . 50 »</p>	<p>APARE ODATA PE SEPTAMANA</p> <p>Redacția și administrația Strada Gărei No. 13</p>	<p>Anunțurile: Pe pag. a IV rândul 30 h. Pe pag. a III rândul 1 leu</p> <p>Inserții și reclame: Pe pagina III rândul 2 lei</p> <p>Scrisorile nefrancoate se refuză. Manuser. nu se înapoiază</p>
---	--	--

Plăți se pot face la librăria d-lui Dimitrie Nicolaescu și către administratorul jurnalului d. Ilie Banciu, contra unei chitanțe liberată din registrul cu matcă, pe care va fi apăsător sigiliul cu tusa al redacției și subscrierea directorului jurnalului.

De închiriat un loc în întindere de 2200 m. p. pe strada Griviței No. 1. Se poate da și în porțiuni mai mici. Doritorii să se adreseze la administrația ziarului.

Restaurantul Capato bine cunoscut publicului local și atât de apreciat de toți vizitatorii băilor de mare, s'a mutat în localul și grădina după strada Ovidiu, în apropiere de piața centrală Independenței. Grădina are acces direct la halta Thetis, iar pavilionul domină întreaga priveliște a semicercului portului.

Ștefan H. Macry
Avocat

Licențiat în drept și fost Magistat la Tribunalul Braila stabilindu-se în orașul Constanța strada Romană casele D-lui Pavel Stoienescu lângă Fotografia D-lui Degen să însărcinează cu afacerea proceselor civile și corecționale înaintea tuturor instanțelor din Dobrogea și din Țară, aserțiunea cu orice act ne notariat, și cu împrumutul la creditele urbane și rurale din București. Orele de consultații de la 7-10 a. m. și de la 3-6 p. m.

„UNIREA”

Societate generală de Asigurare Mutuală
DIN BUCUREȘTI

Autorizată prin înaltul Decret Românesc sub No. 1536 după deciziunea consiliului de miniștri de la 27 Iunie 1877. *Monitorul oficial* No. 160 din 6 Iulie 1878.

Acastă societate de proprietate asigură contra incendiului, imobile, fie construite de zid, paianță sau gard, fie acoperișul lor cu tînichiea, olane, șindrilă, trestie etc. Plata asigurării e cu mult mai scăzută, aproape pe jumătate de cât celelalte societăți care fac o speculă din premiele asigurărilor.

Deosebit de aceste clădiri societatea mai asigură contra incendiului: Mobile, Mărfuri, Producție, Pae și Nătrețe în Ștre, Stogur, clăi pe câmp liber și în magazii

Societatea „Unirea” mai face asigurări asupra „Vieței” în toate combinațiunile utilizate și anume:

- a). Asociațiunii mutuale de supra-veșuire.
- b). Asociațiunii mutuale cu prădus minimal garantat și cu participare de 85 la sută.
- c). Contra-asigurări cu 8 la sută dobândă și fără dăbândă.
- d). Capitaluri fixe în cas de deces cu beneficiul etății.
- e). Asigurări temporale și
- f). Rente viagere în diferite combinațiuni.

Asemenea mai asigură contra riscurilor de „Grindină,” precum și contra riscurilor de transport pe fluviu, mări și corpuri de vase, toate aceste asigurări „Unirea” le face cu precuiri reduse.

Informațiuni și prospecte se dau în București la Direcțiunea generală strada Dămnei No. 2, iar în districte la agențiile respective din orașe.

Diracțiunea generală

Societății de asigurare „Unirea” mai mutuală

Ocaziune Bară

De vëndare

Una tipografie și legatorie de cărți bine montate, avënd 2 mașini pentru tiparit și una mașina mare cel mai modern sistem pentru taiat.

TIPOGRAFIA

este îndestrată cu tot materialul necesar și în stare a executa lucrări în limbile română franceza și grăca, posedând litere de toate caracterele și din cele mai moderne, iar

Legătoria de Cărți

are aparatele și ustensilele în perfectă buna stare.

Ateherul este instalat în centrul orașului CONSTANȚA la cea mai bună poziție și deja are lucrări angajate care dau materie de lucru pentru mai mult timp.

Condițiunile de plata sunt foarte favorabile; se pot efectua și în rate lunare, trimestriale sau semestriale, dar vor fi garantate.

Doritorii să se adreseze proprietarului lor d-lui DIMITRIE NICOLAESCU în Constanța.

În vederea viitorului ce are orașul Constanța ca singur punct de export și ca stațiune balniara, cum și a marilor lucrări întreprinse, de stat și societăți particulare, este în adevăr o ocaziune rară, pentru cei ce ar voi să ia acastă afacere, care oferă cele mai mari și sigure șanse de câștig.

Ocaziune Bară